

Plenarhandling

A8-0459/2018

11.12.2018

BETÄNKANDE

om genomförandet av handelspelaren i associeringsavtalet med Centralamerika
(2018/2106(INI))

Utskottet för internationell handel

Föredragande: Reimer Böge

CONTENTS

	Page
MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER.....	3
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	5
INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	14
SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	15

MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER

Den 19 februari 2018 gavs föredraganden i uppdrag att utarbeta ett betänkande om genomförandet av handelspelaren i associeringsavtalet med Centralamerika.

I. Informationskällor

Sedan föredragandens utnämning har han samlat in information, bland annat från följande källor:

- en offentlig utfrågning som hade titeln ”Stärka banden: Handelsförbindelserna mellan EU och Latinamerika”, där sakkunniga från den akademiska världen och internationella organisationer deltog, och som anordnades av utskottet för internationell handel (INTA-utskottet) den 20 juni 2018,
- ett sammanträde med INTA-utskottets övervakningsgrupp för Centralamerika, som hölls den 19 juni 2018, med deltagande av Costa Ricas ambassadör, den tillförordnade ordföranden för Secretaría de Integración Económica Centroamericana (SIECA) och Europeiska kommissionen, GD Handel,
- Europaparlamentet utredningstjänsts djupanalys ”EU trade with Latin America and the Caribbean: Overview and figures” av den 14 september 2018,
- Europeiska kommissionens årliga rapport från 2017 om genomförandet av frihandelsavtalen,
- den tredje årsrapporten om genomförandet av del IV i avtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Centralamerika, å andra sidan,
- den senaste handelsstatistiken från Eurostat,
- ILO:s landsrapporter.

II. De viktigaste slutsatserna

På grundval av de komparativa informationskällorna ovan framkommer det tydligt att

- avtalet har för avsikt att stärka den regionala integrationsprocessen mellan Centralamerikas länder genom att stödja institutioner, samarbete och dialoger inom regionen,
- handelsflödena mellan parterna har generellt sett visat sig vara motståndskraftiga trots ogynnsamma internationella ekonomiska förutsättningar,
- varken Centralamerika eller EU använder sina tilldelade tullkvoter fullt ut,

- avtalet står först nu i begrepp att bidra till en modernisering och diversifiering av exporten från Centralamerika,
- framsteg har gjorts i fråga om sanitära och fytosanitära standarder, ursprungsregler och tekniska handelshinder,
- de utmaningar som rör bestämmelser om handel och hållbar utveckling kvarstår,
- parterna inleder administrativa och institutionella förfaranden för att anta det protokoll som är relevant för Kroatiens införlivande i avtalet.

III. Grundläggande rekommendationer

- att fullt ut genomföra alla bestämmelser i handelspelaren,
- att överlämna uppdaterade och omfattande årliga rapporter om genomförandet av avtalet enligt vad som begärts i de relevanta genomförandeförordningarna, med relevanta uppgifter och siffror, för att utvärdera investeringsflödena,
- att göra ytterligare framsteg i fråga om t.ex. problemet med Costa Ricas diskriminerande skatter på import av alkoholdrycker och ett effektivt skydd av geografiska beteckningar,
- att främja åtgärder som syftar till att öka medvetenheten om avtalet bland berörda parter i båda regionerna,
- att ställa alla nödvändiga verktyg till de små och medelstora företagens förfogande för att främja ett större utbyte och deltagande för att åtnjuta fördelarna med avtalet,
- att stärka yrkesinspektioner och förbättra den sociala dialogen; att de berörda staterna i Centralamerika bör utrota det våld som fackföreningsmedlemmar och ursprungsbefolkningar utsätts för och vidta lagstiftningsåtgärder för att effektivt genomföra ILO:s grundläggande konventioner om föreningsfrihet, kollektiva förhandlingar och icke-diskriminering samt barnarbete,
- att uppmana Österrike, Belgien och Grekland att ratificera associeringsavtalet.

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om genomförandet av handelspelaren i associeringsavtalet med Centralamerika (2018/2106(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av del IV i avtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Centralamerika, å andra sidan¹,
- med beaktande av sin resolution av den 11 december 2012 om utkastet till rådets beslut om ingående av avtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Centralamerika, å andra sidan², och dess åtföljande interimsbetänkande³,
- med beaktande av kommissionens årliga rapporter av den 18 mars 2015, den 18 februari 2016 och den 5 april 2017 om genomförandet av del IV i associeringsavtalet mellan EU och Centralamerika (COM(2015)0131, COM(2016)0073 respektive COM(2017)0160),
- med beaktande av sin resolution av den 31 maj 2018 om situationen i Nicaragua⁴ och av förklaringen på unionens vägnar från vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik om situationen i Nicaragua av den 2 oktober 2018,
- med beaktande av resolutionerna från den parlamentariska församlingen EU–Latinamerika om styrning av globaliseringen och företagens sociala ansvar i EU och i länder i Latinamerika och Västindien (LAC) som antogs i Wien den 20 september 2018,
- med beaktande av kommissionens rapport av den 9 november 2017 om genomförandet av frihandelsavtalen 1 januari 2016–31 december 2016 (SWD(2017)0364),
- med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 14 februari 2018 om kapitlen om handel och hållbar utveckling i frihandelsavtal⁵,
- med beaktande av sina resolutioner av den 30 maj 2018 om årsrapporten om genomförandet av den gemensamma handelspolitiken⁶ och av den 25 oktober om handelsaspekterna av globaliseringen⁷,
- med beaktande av rapporten av den 14 juni 2018 från det fjärde sammanträdet i

¹ EUT L 346, 15.12.2012, s. 3.

² EUT C 434, 23.12.2015, s. 181.

³ Interimbetänkande av den 8 november 2012 om utkastet till rådets beslut om ingåendet av avtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Centralamerika, å andra sidan

⁴ Antagna texter, P8_TA(2018)0238.

⁵ EUT C 227, 28.6.2018, s. 27.

⁶ Antagna texter, P8_TA(2018)0230.

⁷ Antagna texter, P8_TA(2018)0439.

associeringskommittén,

- med beaktande av rapporten av den 13 juni 2018 till forumet för det civila samhället från det fjärde sammanträdet i rådet för handel och hållbar utveckling om associeringsavtalet mellan Centralamerika och Europeiska unionen¹,
- med beaktande av den sammanfattning av diskussionen som hölls vid det gemensamma sammanträdet för de rådgivande grupperna för det civila samhället i Europa och Centralamerika den 16 juni 2016²,
- med beaktande av de offentliga utfrågningar som anordnades av utskottet för internationell handel (INTA-utskottet) den 20 juni 2018, den 15 mars 2016 och den 27 mars 2012,
- med beaktande av sina rekommendationer av den 13 december 2017 till rådet och kommissionen till följd av undersökningen avseende penningtvätt, skatteundandragande och skatteflykt³,
- med beaktande av den gemensamma förklaringen om handel och kvinnors ekonomiska egenmakt, som utfärdades med anledning av Världshandelsorganisationens (WTO) ministerkonferens i Buenos Aires i december 2017,
- med beaktande av artikel 52 i arbetsordningen samt artikel 1.1 e och bilaga 3 i talmanskonferensens beslut av den 12 december 2002 om förfarandet för beviljande av tillstånd att utarbeta initiativbetänkanden,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för internationell handel (A8-0459/2018), och av följande skäl:
 - A. Associeringsavtalet mellan EU och Centralamerika (nedan kallat *avtalet*) var det första mellanregionala associeringsavtal som EU ingick. Det bygger på tre pelare som kompletterar varandra, nämligen politisk dialog, samarbete och handel. Avtalets handelspelare (del IV) var ganska bred och ambitiös när den förhandlades fram, men nu i efterhand saknar den uppdaterade bestämmelser om bland annat kön och handel, digital handel och e-handel, upphandlingar, investeringar, korruptionsbekämpning samt små och medelstora företag.
 - B. Handelspelaren i avtalet har tillämpats provisoriskt under fem års tid: sedan den 1 augusti 2013 med Honduras, Nicaragua och Panama, sedan den 1 oktober 2013 med Costa Rica och El Salvador och sedan den 1 december 2013 med Guatemala.
 - C. Pelarna om politisk dialog och samarbete har fortfarande inte tillämpats, eftersom alla medlemsstater inte har ratificerat avtalet. Att dessa två pelare inte tillämpas skapar en obalans mellan handelsrelaterade och politiska frågor, närmare bestämt EU:s

¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/july/tradoc_157150.pdf

² https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/en_joint-document_advisory-groups_16-june-2016_final.pdf

³ EUT C 369, 11.10.2018, s. 132.

grundläggande värderingar såsom främjande av demokrati och mänskliga rättigheter.

- D. Centralamerika är en relativt liten marknad med nästan 43 miljoner invånare, och står för 0,25 procent av världens BNP.
- E. Länderna i Centralamerika har under de senaste femton åren varit mer öppna för handel än andra länder med samma inkomstnivå. Import är dock fortsättningsvis den viktigaste källan till handel med andra länder.
- F. Den egna regionen utgör den viktigaste marknaden för Centralamerika – Centralamerikas gemensamma marknad är den näst största handelspartnern för flertalet länder i denna region, och utgör 26 procent av all export.
- G. Genomförandet av EU:s handelsavtal är en huvudprioritering för parlamentet, rådet och kommissionen för att övervaka, bedöma och kalibrera EU:s gemensamma handelspolitik. Rapporteringen om genomförandet av avtalet med Centralamerika är ett lägligt och användbart bidrag till reflektionen över dess eventuella modernisering.
- H. Man har nu tillräckligt mycket erfarenhet, uppgifter och statistiska uppgifter för att kunna bedöma genomförandet av avtalets handelspelare. Parlamentets resolution, som antogs den 11 december 2012 parallellt med dess godkännande av avtalet, redogjorde för syftet med handelspelaren och lade fram förslag till hur dess genomförande kunde följas upp¹, något som är relevant för den pågående analysen.
- I. Europeiska unionens domstols yttrande 2/15 av den 16 maj 2017² bekräftade att den gemensamma handelspolitiken är en värdebaserad politik, och att främjande av hållbar utveckling utgör en integrerad del av den gemensamma handelspolitiken.
- J. Människorättssituationen i flera centralamerikanska länder är oroande.

De viktigaste slutsatserna och rekommendationerna

1. Europaparlamentet anser att avtalet försöker uppfylla ett av sina viktigaste ursprungliga mål, eftersom det har för avsikt att stärka den regionala integrationsprocessen mellan Centralamerikas länder genom att stödja institutioner, samarbete och dialoger inom regionen, bidra till att uppnå målen i artikel 21 i EU-fördraget och FN:s universella Agenda 2030 för hållbar utveckling samt, inom ramen för principen om konsekvens i utvecklingspolitiken som fastställs i artikel 208 i EUF-fördraget, bidra till att deras produktionssektorer kompletterar varandra, underlätta för rättvisa gränsöverskridande utbyten samt främja regional hållbar ekonomisk tillväxt. Parlamentet upprepar att avtalet bidrar till att befästa den bredare strategiska dimensionen av partnerskapet mellan EU och Latinamerika och Västindien. Parlamentet anser att det är av största vikt att se till att avtalet träder i kraft fullt ut, för vilket det krävs en intern ratificering i en del EU-medlemsstater³, och att alla bestämmelser i handelspelaren genomförs på ett

¹ [Yttrande](#) från utskottet för internationell handel av den 19 september 2012 om utkastet till rådets beslut om ingåendet av avtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Centralamerika, å andra sidan.

² ECLI:EU:C:2017:376.

³ Den 10 september 2018 hade någon ratificering fortfarande inte gjorts av Österrike, Belgien, Förenade

effektivt och lämpligt sätt av båda parter.

2. Europaparlamentet påminner om vikten av att stärka det biregionala samarbetet för att upprätthålla och förstärka det multilaterala handelssystemet, eftersom det är en viktig grundpelare för att uppnå målen för hållbar utveckling och garantera en regelbaserad ekonomisk styrning för en mer rättvis, inkluderande och hållbar handel. Parlamentet bekräftar i synnerhet sitt stöd till WTO, betonar dess roll för att skapa ekonomisk stabilitet och stödja tillväxt och utveckling samt uppmanar parterna att utnyttja den dialog som främjas genom avtalet för att enas om och utveckla gemensamma strategier för WTO:s nödvändiga modernisering.
3. Europaparlamentet betonar att Centralamerika hör till de regioner som drabbas värst av klimatförändringar och naturkatastrofer, och efterlyser därför en ytterst ingående utredning av förhållandet mellan ändrad markanvändning till följd av investeringsliberaliseringen och tillgången till äganderätt samt utbredningen av monokulturer, och av skyddet av och tillgången till vattenresurser och sötvatten samt behovet av att upprätthålla och/eller utveckla respektive allmännyttiga tjänster, liksom av samarbete vid utveckling av icke-förorenande kollektivtrafik och energisystem.
4. Europaparlamentet betonar att avtalet bygger på ett regelbaserat, rättvist och förutsägbart förhållande som främjar en säkrare ekonomisk miljö mellan handelsparterna som bygger på principerna om hållbar utveckling och respekten för mänskliga rättigheter och arbets- och miljönormer, samtidigt som man upprätthåller rättssäkerhet och god förvaltning, och understryker behovet av att ta fram effektiva åtgärder mot korruption. Parlamentet anser att en sådan förutsägbarhet främjar ekonomisk tillväxt, utbytet av varor, tillhandahållandet av tjänster, medverkan i offentliga upphandlingar, investeringars attraktionskraft, högkvalitativ sysselsättning samt bättre arbetsvillkor och högre levnadsstandard, även om flödena inte alltid utvecklas linjärt.
5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att överlämna uppdaterade och omfattande årliga rapporter om genomförandet av avtalet enligt vad som begärts i de relevanta genomförandeförordningarna. Parlamentet anser att informationen i rapporten om genomförandet av frihandelsavtalen är otillräcklig (SWD(2017)0364). Parlamentet noterar att uppgifter om import från Centralamerika fluktuerar en hel del så länge som exporten koncentreras till råvaror och priserna för dem baseras på världsmarknaden eller produktdelar i de globala värdekedjorna. Parlamentet uppmanar med kraft parterna att, för att på lämpligt sätt bedöma genomförandet av avtalet, vidta lämpliga åtgärder för att förbättra insamlingen och tillhandahållandet av regelbunden, uppdaterad, jämförbar och tillförlitlig statistik om relevanta sektorer, bland annat om handel med varor och tjänster, investeringar och klimatförändringar, samt om konsolideringsgraden av små och medelstora företags verksamhet, och för att utföra utvärderingar på grundval av konsupplade uppgifter. Parlamentet uppmanar dessutom båda parter att övervaka genomförandet av internationellt överenskomna normer för bekämpning av penningtvätt samt skatteundandragande och skatteflykt. Parlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen att uppdatera och utforma en gemensam metod för att på ett mer

kungariket och Grekland. <http://www.consilium.europa.eu/sv/documents-publications/treaties-agreements/agreement/?id=2012001>

konsekvent sätt utvärdera genomförandet av dess handelsavtal.

6. Europaparlamentet välkomnar att handelsflödena mellan parterna generellt sett visat sig vara motståndskraftiga trots ogynnsamma internationella ekonomiska förutsättningar. Parlamentet noterar att EU:s export har ökat med 22 procent, medan importen från fem länder i Centralamerika har ökat med 18,3 procent, samt att den huvudsakliga destinationen för EU:s export till Centralamerika är Costa Rica, därefter Panama och Guatemala, och att den viktigaste exportören av varor till EU är Costa Rica, därefter Honduras och Guatemala. Parlamentet noterar med oro den betydande minskningen på 40,4 procent av export från Costa Rica till EU 2015 till följd av att en stor tillverkare av it-utrustning omlokaliserade verksamheten till Sydostasien, vilket ledde till en allmän nedgång på 6,8 procent av importen från Centralamerika.
7. Europaparlamentet beklagar att varken Centralamerika eller EU utnyttjar sina tilldelade tullkvoter fullt ut och det vill därför identifiera potentiella sektorer för vilka ytterligare utbyten bör uppmuntras. Parlamentet beklagar att siffror över utnyttjandegraderna endast finns tillgängliga i Costa Rica. Parlamentet är bekymrat över att endast 16,6 procent av EU:s berättigade export till Costa Rica kunde dra nytta av frihandelsavtalet, medan motsvarande andel var 92 procent för Costa Ricans export till EU¹. Parlamentet påminner om den avgörande betydelsen av att göra handeln mer inkluderande och underlätta en lämplig integration av små och medelstora företag, och då särskilt småjordbrukare, i värdekedjorna. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang kommissionen att vidta aktiva åtgärder för att öka kunskaperna om och underlätta utnyttjandet av de möjligheter som följer på avtalet bland europeiska producenter, särskilt små och medelstora företag, i syfte att öka utnyttjandegraderna och användningen av befintliga tullkvoter.
8. Europaparlamentet noterar att de viktigaste produkter som Centralamerika exporterar till EU fortfarande är starkt koncentrerade till primärsektorn, och till produkter med relativt lågt förädlingsvärde såsom textilier, kaffe, socker, bildelar eller räkor, medan de viktigaste produkter som exporteras av EU till Centralamerika är maskiner och apparater, produkter från kemiska eller närstående industrier samt transportutrustning. Parlamentet noterar dock att avtalet börjar medverka till en modernisering och diversifiering av exporten från Centralamerika med ökat förädlingsvärde, t.ex. nålar, proteser och medicintekniska produkter, samt till en ökad export av rättvisemärkta och ekologiska certifierade produkter.
9. Europaparlamentet beklagar att varken den tredje årliga rapporten eller rapporten om genomförandet av EU:s frihandelsavtal för 2016 innehåller relevanta uppgifter för att utvärdera investeringsflöden. Parlamentet uppmanar kommissionen att inkludera sådana uppgifter i framtida rapporter.
10. Europaparlamentet noterar den marginella minskningen av EU:s totala handel med tjänster med Centralamerika, som verkar vara koncentrerad till Panama och Costa Rica, och uppmanar kommissionen att tillhandahålla ytterligare landsspecifika analyser sektor

¹ Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet: Tredje årliga rapporten om genomförandet av del IV i avtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Centralamerika, å andra sidan (COM(2017)0160),

för sektor.

11. Europaparlamentet erkänner de framsteg som gjorts i fråga om sanitära och fytosanitära standarder, ursprungsregler och tekniska handelshinder, och uppmanar parterna att förbättra systemet för tidig varning, öppenhet och insyn samt informationsutbyte om intern lagstiftning och förfaranden. Parlamentet noterar att Centralamerika oroas över EU:s nya rättsliga ram som eventuellt skulle kunna hämma exporten av palmolja. Parlamentet upprepar behovet av att få information i god tid och fler förhandsutbyten för att ge parterna möjlighet att förutse och anpassa sig till ändrade mönster och följa de interna rättsliga kraven.
12. Europaparlamentet betonar att ytterligare framsteg måste göras, t.ex. vad gäller problemet med Costa Ricas diskriminerande skatter på import av alkoholdrycker. Parlamentet är också oroat över olösta frågor som rör effektivt skydd av geografiska beteckningar, t.ex. i Costa Rica (Manchego), Guatemala (Parmigiano) eller Honduras (förteckning över generiska beteckningar), och rekommenderar att ytterligare åtgärder vidtas i fråga om efterlevnaden.
13. Europaparlamentet beklagar avsaknaden av ett särskilt kapitel om små och medelstora företag i det föreliggande avtalet, och uppmanar kommissionen, Europeiska utrikestjänsten, medlemsstaterna och Centralamerika att införa ett sådant kapitel i en framtida översyn av avtalet. Parlamentet uppmanar parterna att ställa allt rättsligt och administrativt stöd och alla nödvändiga verktyg till de små och medelstora företagens förfogande som de behöver för att ägna sig åt handel och investeringar inom ramen för detta avtal för att främja ett större utbyte och förbättra deltagandet för att åtnjuta fördelarna med avtalet, bland annat genom aktiva åtgärder för att främja internationalisering av små och medelstora företag och inrättandet av kontaktpunkter och specialiserade webbsidor för små och medelstora företag. Parlamentet upprepar sin begäran om åtgärder för att öka medvetenheten om avtalet och det tillgängliga stödet bland berörda parter, i synnerhet små och medelstora företag i båda regionerna. Parlamentet upprepar sin begäran om att främja samarbete med lämpliga tekniska och finansiella resurser inom strategiska sektorer för båda regionerna.
14. Europaparlamentet betonar att det är viktigt att marknaderna för offentlig upphandling i Centralamerika öppnas upp på ett rättvist och transparent sätt för att garantera lika villkor för företagen. Parlamentet är bekymrat över att upphandlingsmarknaderna i Centralamerika skulle kunna öppnas upp ännu mer på central och regional förvaltningsnivå.
15. Europaparlamentet anser att intraregionala icke-tariffära åtgärder utgör betydande hinder för investeringar i Centralamerika. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att länderna i Centralamerika förbättrar förutsättningarna för investeringar och det lokala affärsklimatet för europeiska investerare, vilket förbättrar sysselsättningen och infrastrukturen och tillgodoser regionens avsevärda utvecklingsbehov.
16. Europaparlamentet insisterar på att de särskilda åtaganden som rör bestämmelserna om handel och hållbar utveckling genomförs på ett effektivt sätt, eftersom de utgör en väsentlig del av avtalet och är viktiga för att de fastställda målen ska kunna uppnås.

Parlamentet noterar att kommissionen under 2019 kommer att genomföra en efterhandsutvärdering av avtalet, inklusive dess kapitel om handel och hållbar utveckling, med oberoende experter, något som den också bör genomföra i framtiden. Parlamentet påminner om att kapitlet om handel och hållbar utveckling föreskriver inrättandet av inhemska rådgivande grupper eller kommittéer för frågor på områdena arbetsrätt, miljö och hållbar utveckling. Parlamentet välkomnar i synnerhet att rådgivningsmekanismer för det civila samhället nu inrättats i samtliga centralamerikanska länder. Parlamentet noterar att allvarliga tvivel uttryckts i fråga om dessa rådgivande gruppers oberoende och förmåga att delta i några centralamerikanska länder. Parlamentet beklagar i detta sammanhang att inga sammanträden i associeringskommittén och underkommittéerna samt forumet för dialog med det civila samhället hölls under 2017, och insisterar på att sammanträden ska hållas minst en gång om året. Parlamentet uppmanar avtalsparterna att snabbt inrätta mekanismer och anslå nödvändiga ekonomiska medel för att stärka de inhemska rådgivande grupperna och säkerställa oberoende representativa civilsamhällesorganisationer med ett balanserat deltagande av berörda parter så att de kan medverka på lämpligt sätt. Parlamentet uppmanar dessutom avtalsparterna att inrätta effektiva mekanismer för dialog med de rådgivande grupperna samt med medlemmarna i de olika underkommittéerna och att inkludera dem i de efterhandsutvärderingar av avtalet som planerats för 2019. Parlamentet välkomnar rekommendationerna från EU:s och Centralamerikas inhemska rådgivande gruppers tredje gemensamma sammanträde den 16 juni 2016 och uppmanar parterna att genomföra dem. Parlamentet påminner om att kapitlet om handel och hållbar utveckling innehåller rättsligt bindande bestämmelser om effektivt genomförande av normer för arbetstagares rättigheter, sociala rättigheter och miljöskydd. Parlamentet välkomnar att avtalet stakar ut vägen för en regelbunden dialog om genomförandet av de gemensamma åtagandena. Parlamentet noterar att parlamentet har uppmuntrat kommissionen att stärka mekanismerna för övervakning, genomförande och kontroll av kapitlet om handel och hållbar utveckling. Parlamentet välkomnar därför kommissionens plan med 15 punkter för att göra kapitlet om EU-handel och hållbar utveckling mer effektiv, och påminner kommissionen om att den bör fortsätta sin dialog med de olika berörda aktörerna, inklusive parlamentet, om en effektiv genomförandemekanism för åtaganden avseende arbetstagares rättigheter och miljöskydd i handelsavtalen.

17. Europaparlamentet uppmanar parterna att se över avtalet för att införa en lämplig och effektiv tvistlösningsmekanism, bland annat genom att överväga, bland olika verkställighetsmetoder, sanktioner som en avskräckande åtgärd som ses som en sista utväg vid allvarliga överträdelser, och att göra det möjligt för arbetsmarknadens parter och det civila samhället att medverka på lämpligt sätt.
18. Europaparlamentet uppmanar EU och samtliga centralamerikanska länder att ratificera och fullt ut genomföra de multilaterala miljöavtalen om att bekämpa klimatförändringar, särskilt Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar och Parisavtalet. Parlamentet understryker behovet av att EU och Centralamerika intensifierar samarbetet i detta avseende.
19. Europaparlamentet noterar de olika landsrapporter som utarbetats av ILO och de utmaningar som fortfarande kvarstår. Parlamentet uppmanar Centralamerikas länder att utrota våld mot fackföreningsmedlemmar och ursprungsbefolkningar samt att vidta

lagstiftningsåtgärder för att effektivt genomföra ILO:s grundläggande konventioner om föreningsfrihet, kollektiva förhandlingar, icke-diskriminering och barnarbete. Parlamentet betonar vikten av att stärka yrkesinspektioner och förbättra den sociala dialogen.

20. Europaparlamentet ber kommissionen försäkra att varor eller delar av varor som producerats i industriella frizoner för bearbetning på export inte omfattas av förmånstillarna i avtalet, eftersom industriella frizoner för bearbetning på export är undantagna från internationella arbetsrättsliga normer och nationell miljölagstiftning. Parlamentet ber kommissionen att lämna konkret information om tullar eller andra bestämmelser som tillämpas för att urskilja produkter som kommer från industriella frizoner för bearbetning på export och som därför inte omfattas av tullbefrielser.
21. Europaparlamentet påminner om att de tröskelvärden som fastställts inom ramen för stabiliseringsmekanismen för bananer, som utgör en bilaga till avtalet och gäller fram till och med 2020, inte bör överskridas, och att parterna, så snart denna mekanism löper ut, även bör fortsätta att tillhandahålla statistik om bland annat rättvisemärkta och ekologiska produkter. Parlamentet noterar att Nicaragua och Guatemala överskred sina tröskelvärden i september 2018 (349 procent respektive 102 procent) och är oroat över att detta får konsekvenser för de europeiska bananproducenterna. Parlamentet påminner om kommissionens åtagande att före den 1 januari 2019 göra en bedömning av situationen för EU:s bananproducenter, och att en förlängning av mekanismens tillämpningsperiod kan övervägas om en allvarlig försämring av situationen på marknaden eller för EU:s bananproducenter skulle konstateras. Parlamentet påminner om att kommissionen, mot bakgrund av den stabiliseringsmekanism och skyddsklausul som införts i avtalet, i detta sammanhang bör tillhandahålla mer detaljerad och regelbunden information om denna marknadsutveckling, till både Europaparlamentet och de berörda industrisektorerna.
22. Europaparlamentet betonar att den senaste tidens politiska och ekonomiska utveckling som rör våld, straffrihet, korruption, svaga rättsväsenden och bristfällig rättsstatlighet i många länder i Centralamerika också kan få ekonomiska följder som har en negativ inverkan på regionen som helhet och som kan leda till en destabilisering av regionen. Parlamentet är särskilt oroat över och fördömer i skarpa ordalag den nuvarande situationen i Nicaragua. Parlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att fortsätta att noggrant övervaka situationen i Nicaragua och att vid behov bedöma vilka åtgärder som kan komma att vidtas mot bakgrund av associeringsavtalet. Parlamentet påminner om att demokratiklausulen är en viktig del av unionens avtal med tredjeländer.
23. Europaparlamentet påminner om EU:s skyldighet enligt artikel 8 i EUF-fördraget, liksom åtagandet av EU och andra signatärer av Buenos Aires-förklaringen om jämställdhet och handel, att integrera ett jämställdhetsperspektiv i handelspolitiken. Parlamentet uppmanar parterna att stärka avtalets jämställdhetsinriktning och att i samband med en framtida översyn främja och stödja införandet av ett särskilt kapitel om jämställdhet.
24. Europaparlamentet vädjar till Österrike, Belgien och Grekland att ratificera avtalet och upprepar hur viktigt det är att de andra delarna av avtalet tillämpas fullt ut, även när det gäller samarbete om ekonomisk och handelsmässig utveckling (artikel 52 m.fl.).

25. Europaparlamentet välkomnar att parterna äntligen inleder administrativa och institutionella förfaranden för att anta det protokoll som är relevant för Kroatiens införlivande i avtalet.

◦

◦ ◦

26. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, Europeiska utrikestjänsten, medlemsstaterna, de centralamerikanska ländernas regeringar och den parlamentariska församlingen EU–Latinamerika.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

Antagande	3.12.2018
Slutomröstning: resultat	+: 27 -: 1 0: 4
Slutomröstning: närvarande ledamöter	David Borrelli, David Campbell Bannerman, Santiago Fisas Aixelà, Eleonora Forenza, Karoline Graswander-Hainz, Christophe Hansen, Heidi Hautala, Nadja Hirsch, France Jamet, Jude Kirton-Darling, Bernd Lange, David Martin, Emmanuel Maurel, Anne-Marie Mineur, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Tokia Saïfi, Joachim Schuster, Adam Szejnfeld, Iuliu Winkler
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Reimer Böge, Klaus Buchner, Sajjad Karim, Gabriel Mato, Ralph Packet, Frédérique Ries, Pedro Silva Pereira, Jarosław Wałęsa
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Birgit Collin-Langen, Jonás Fernández, Alojz Peterle, Kosma Złotowski

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

27	+
ALDE	Nadja Hirsch, Frédérique Ries
GUE/NGL	Eleonora Forenza, Emmanuel Maurel, Anne-Marie Mineur
NI	David Borrelli
PPE	Reimer Böge, Birgit Collin-Langen, Santiago Fisas Ayxelà, Christophe Hansen, Gabriel Mato, Alojz Peterle, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Tokia Saïfi, Adam Szejnfeld, Jarosław Wałęsa, Iuliu Winkler
S&D	Jonás Fernández, Karoline Graswander-Hainz, Jude Kirton-Darling, Bernd Lange, David Martin, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira
VERTS/ALE	Klaus Buchner, Heidi Hautala

1	-
ENF	France Jamet

4	0
ECR	David Campbell Bannerman, Sajjad Karim, Ralph Packet, Kosma Złotowski

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster